

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Siden Genforeningen i 1920 har Sønderjylland haft sit eget statslige matrikelvæsen, hvor matrikulære arbejder udføres af Kort- og Matrikelstyrelsens afdeling i Sønderjylland. Ved matrikulære arbejder forstås afsætning af skel og arbejder, der er nødvendige for at registrere matrikulære forandringer som for eksempel udstykning og sammenlægning i matriklen. I Københavns og Frederiksberg Kommuner er matrikelvæsenet kommunalt. I den øvrige del af landet har praktiserende landinspektører med beskikkelse eneret til at udføre matrikulære arbejder, mens Kort- og Matrikelstyrelsen varetager registreringen af matrikulære forandringer i matriklen.

Lovforslaget tilsigter at afvikle særordningen for Sønderjylland, således at matrikulære arbejder også i denne del af landet udføres af praktiserende landinspektører, og således at Kort- og Matrikelstyrelsen i denne del af landet på det matrikulære område varetager samme opgaver som i resten af landet bortset fra Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Spørgsmålet om, hvorvidt den særlige organisering af det sønderjyske matrikelvæsen bør opretholdes, har været rejst flere gange, siden det blev oprettet i 1920. Senest foreslog den daværende regering i sin plan for afbureaukratisering af 13. december 1988, at de sønderjyske landinspektørkontorer privatiseres. Den daværende boligminister lod herefter en arbejdsgruppe udarbejde en redegørelse for, hvordan og efter hvilken tidsplan de dele af de sønderjyske landinspektørkontorers opgaver, som i den øvrige del af landet udføres af praktiserende landinspektører, kunne overgå til privat virksomhed. Dette førte til, at Kort- og Matrikelstyrelsen som led i sin modernisering iværksatte en sådan ændring - »fordanskning« - af kort og registre m.m. i Sønderjylland, at det ville blive muligt at privatisere de sønderjyske landinspektørkontorer. Moderniseringen og »fordanskningen« er nu så vidt fremskreden, at der ikke er nogen selvstændig teknisk be-

grundelse for opretholdelse af den særlige organisering af matrikelvæsenet i Sønderjylland.

Historiske forhold

Den gældende matrikel i Danmark, som trådte i kraft i 1844, omfattede ikke de daværende hertugdømmer Slesvig, som Sønderjylland var en del af, og Holsten. Efter at Danmark mistede Slesvig og Holsten i 1864, etablerede Preussen i tidsrummet fra 1870-78 sin form for matrikelvæsen - kataster - i disse områder. Katasteret hørte under Finansministeriet, hvorunder der hørte 600-700 lokale kontorer - katasterämter. I den del af Slesvig, som blev genforenet med Danmark, var der lokale kontorer i Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder og Toftlund. Det preussiske kataster adskilte sig ikke alene i sin organisatoriske form fra det danske matrikelsystem; der var også betydelige forskelle i teknisk og registreringsmæssig henseende.

Efter Genforeningen blev det eksisterende statslige, decentrale matrikelsystem i Sønderjylland videreført med hjemmel i lov nr. 330 af 28. juni 1920 om midlertidig ordning af matrikulsvæsenet i de sønderjyske landsdele. Ved loven oprettedes således fem amtslandinspektørkontorer i de fornævnte byer. Udover udførelsen af opmåling og udarbejdelsen af opmålingsdokumenter m.m. skulle amtslandinspektørkontorerne foretage registreringen i matrikelprotokoller og på matrikelkortet svarende til den registrering, som det daværende Matrikeldirektorat foretog for den øvrige del af landet. Amtslandinspektørkontorerne blev af Matrikeldirektoratet bemyndiget til at godkende visse udstykninger.

Med virkning fra den 1. januar 1983 blev de sønderjyske amtslandinspektørkontorer organiseret som en afdeling af Matrikeldirektoratet (Akt. 307 af 27. april 1982, som blev tiltrådt af Finansudvalget den 5. maj 1982). Siden Kort- og Matrikelstyrelsen blev oprettet ved lov nr. 749 af 7. december 1988, har de sønderjyske landinspektørkontorer udgjort en afdeling i denne styrelse. Loven om den midlertidige ordning af matrikulsvæsenet i de sønderjyske landsdele blev ophævet ved lov nr. 137 af 7. marts 1990 om udstykning og an-